

LAKIALOITE 29/2009 vp

Laki perusopetuslain 47 a §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa esitetään oppilaskuntia pakollisiksi perusopetuksen kouluissa samalla tavalla kuin ne ovat lukioissa ja toisen asteen ammatillisissa oppilaitoksissa. Nykyistä säädöstä muutettaisiin muuttamalla ensimmäisen momentin "...koululla voi olla sen oppilaista muodostuva oppilas-

kunta" muotoon "...koululla on sen oppilaista muodostuva oppilaskunta". Lisäksi poistettaisiin kolmas momentti, joka voimassa olevassa säädöksessä määrittelee opetuksen järjestäjän velvoitteet tilanteessa, jossa oppilaskuntaa ei ole.

PERUSTELUT

Perusopetuslain 47 §:ään kirjattiin vuonna 2007 mahdollisuus järjestää oppilaskuntatoiminta perusopetuksen kouluissa. Voimassa olevassa säädöksessä oppilaskunnan tehtävinä ovat yhteistoiminnan, vaikutusmahdollisuuksien ja osallistumisen edistäminen. Lukiolaissa ja laissa ammatillisesta koulutuksesta oppilaskunnat ovat pakollisia. Oppilaskuntien tehtäviksi on näissä laeissa säädetty opiskelijoiden puhevallan käyttäminen esimerkiksi koulutuksen kehittämiseen liittyvissä asioissa. Nykytilanteessa opetuksen järjestäjän velvollisuutena on joka tapauksessa huolehtia, että oppilailla on mahdollisuus ilmaista mielipiteensä koulunsa tai muun toimintayksikkönsä toimintaan liittyvistä, oppilaita yhteisesti koskevista asioista, mikäli oppilaskuntaa ei ole järjestetty. Opetushallituksen moniste 9/2006 kertoo, että vuonna 2005 oppilaskunta oli 31,5 prosentissa kaikista perusopetuksen kouluista ja jopa 1.—6. vuosiluokkien kouluista

12,1 prosentissa oli oppilaskunta. 7.—9. vuosiluokkien kouluista jopa yli 90 prosentissa oli oppilaskunta. Oppilaiden ikä ei näiden tietojen perusteella ole este oppilaskunnan järjestämiseen.

Tottuminen yhteistoimintaan ja demokraattisten sääntöjen mukaiseen vaikuttamiseen jo varhaisella iällä tuottaa sellaisia vuorovaikutustaitoja, jotka edesauttavat yhteiskunnassa toimimista myöhemminkin. Matti Vanhasen toisen hallituksen 5.12.2007 antamaan strategia-asiakirjaan liittyvässä lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelmassa on kirjaus: "Lisätään lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksia ja heidän osallistumistaan varhaiskasvatussympäristöjen, koulujen, oppilaitosten, kirjastojen toiminnan suunnitteluun, toteutukseen sekä arviointiin." Oppilaskuntatoiminta on omiaan vahvistamaan kansalaistaitoja ja lisäämään yhteisöllisyyttä kouluissa. Lisäksi oppilaskuntatoiminnan vahvistaminen tukee strategia-

asiakirjan tavoitteiden mukaisesti lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksia. Tämän kanssa yhdensuuntainen on sivistysvaliokunnan lausunto (SiVL 10/2008 vp, ministeriön selvitys toimenpiteistä nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi), jossa todetaan muun muassa seuraavaa: "Aktiivisesti toimiva oppilaskunta lisää tutkitusti yhteishenkeä ja viihtyvyyttä kouluissa sekä nostaa siten kynnystä irrottautua koulu yhteisöstä. Oppilaskunnille on annettava mahdollisuus järjestää kouluviihtyvyyttä ja opiskelijoiden yhteishenkeä nostattavia tapahtumia oppilaitoksesta riippumatta."

Lakialoitteen mukaisessa säännöksessä veloitettaisiin opetuksen järjestäjä oppilaskunta-

toiminnan järjestämiseen. Opetuksen järjestäjä kuitenkin päättäisi oppilaskunnan organisoimisesta, kuten siitä, onko oppilaskunta yhteinen yhden tai useamman muun koulun tai toimintayksikön kanssa. Opetuksen järjestäjän päätettävänä olisi myös oppilaskunnan toiminnan toteuttaminen oppilaiden ikäkauden ja edellytysten sekä paikallisten olosuhteiden mukaisesti. Opetuksen järjestäjä päättäisi myös oppilaskuntatoiminnan ohjaamisesta ja tukemisesta.

Edellä olevan perustella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

perusopetuslain 47 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä elokuuta 1998 annetun perusopetuslain (628/1998) 47 a §, sellaisena kuin se on laissa 239/2007, seuraavasti:

47 a §

Oppilaskunta

Edellä 6 §:n 2 momentissa tarkoitettulla koululla on sen oppilaista muodostuva oppilaskunta. Sen tehtävänä on edistää oppilaiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista oppilaita koskevista asioissa.

Oppilaskunnan toiminnan järjestämisestä päättää opetuksen järjestäjä. Oppilaskunnan toiminta järjestetään oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Oppilaskunta voi olla useamman koulun tai toimintayksikön yhteinen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 2 päivänä huhtikuuta 2009

Outi Mäkelä /kok
Timo Heinonen /kok
Sanna Lauslahti /kok
Paavo Arhinmäki /vas

Anne-Mari Virolainen /kok
Jukka Mäkelä /kok
Heikki A. Ollila /kok
Jouko Laxell /kok